Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
17 augustus 2026

Kenmerk
DGLGS / 108057841

Kopie aan

Bijlage(n)
3

nota
TER BESLISSING

Publicatie Monitor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden 2026

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Elk jaar rapporteert het RIVM op grond van een verplichting van de Omgevingswet over de ontwikkeling van stikstofemissie en -depositie. Het rapport 2026 komt op 6 oktober uit – gelijktijdig met de actualisatie van AERIUS – en moet, eveneens op grond van de wet, aan de Kamer worden aangeboden.

Geadviseerd besluit

- U kunt u de Kamerbrieven ondertekenen.
- U wordt geadviseerd om de stikstofmonitor op de dag van publicatie naar de Kamer te sturen.

Kernpunten

- De inhoud van de stikstofmonitor is gebaseerd op de huidige wet. Dit betekent dat de ontwikkeling van stikstofdepositie wordt afgezet tegen de doelen die zijn uitgedrukt in een percentage van het areaal onder de kritische depositiewaarde. Er wordt ook ingegaan op de ontwikkeling van emissies, maar nog niet met de beoogde emissiereductiedoelen per sector en het referentiejaar 2019 in het achterhoofd. Dat zal in de volgende monitor wel gebeuren. De wijziging van de Omgevingswet om de KDW te vervangen door emissiereductiedoelen, wordt binnenkort aan de Kamer aangeboden. Vanaf het moment dat deze van kracht is, zal ook de monitor daarop worden aangepast.
- De emissieramingen die de basis vormen voor de depositieberekening voor toekomstjaren, worden om het jaar opnieuw gemaakt. Aangezien de ramingen vorig jaar zijn geactualiseerd, bevat de monitor van 2026 geen nieuwe ramingen, maar een samenvatting van die van vorig jaar. Nieuwe ramingen komen weer in de monitor van volgend jaar.

- De reeks met historische cijfers (voorbije jaren) is wel aangevuld met de cijfers van 2024 en voorlopige cijfers voor 2025.
- Uit de ramingen, gebaseerd op beleid tot peildatum 1 mei 2024, blijkt dat de stikstofemissies zullen dalen, maar niet genoeg om de depositiedoelen van de wet te halen. Dat geldt ook wanneer de emissieramingen worden afgezet tegen de beoogde emissiereductiedoelen. Dit is geen nieuw feit aangezien de cijfers ook al met de stikstofmonitor 2025 gerapporteerd zijn.
- Op grond van de wet moeten aanvullende maatregelen worden genomen als de (nieuwe) doelen niet gehaald (dreigen te) worden. Het kabinet heeft met de brief van juni dit jaar nieuwe maatregelen aangekondigd. De effecten hiervan zitten nog niet in de ramingen. In de monitor is in hoofdstuk 6 wel kort aandacht geschonken aan het geschatte effect op depositie van de maatregelen van de aanpak uit de brief uit de reflectie van PBL. De preciezere raming van de verwachte emissie- en depositie-effecten komt terug in volgende rapportages, afhankelijk van het moment waarop de maatregelen concreet genoeg zijn uitgewerkt om ze goed te kunnen doorrekenen.
- De signalen uit de monitor kunnen betrokken worden bij de met de Kamer nog te voeren wetgevingsoverleg en debatten over de voorgenomen wijziging van de Omgevingswet (vervanging KDW) en de nieuwe aanpak.
- Op 6 oktober, gelijktijdig met de publicatie van dit rapport, komt ook de nieuwe versie van AERIUS beschikbaar met daarin onder andere de nieuwe depositiecijfers.
- Op hetzelfde moment treedt ook een aangepaste Omgevingsregeling in werking, waarmee het gebruik van de nieuwe versie van AERIUS wordt voorgeschreven.

Toelichting

<u>Inhoud van de monitor</u>

- In de monitor staan historische gegevens (voorbije jaren) en ramingen van emissies (ammoniak en stikstofoxiden) en stikstofdepositie voor toekomstige jaren. De ramingen worden afgezet tegen de doelen voor 2025, 2030 en 2035 uit de wet.
- De afname van de depositie in de toekomst komt door de verwachte daling van stikstofuitstoot als gevolg van de verwachte krimp van de veestapel, door strengere normen voor mestaanwending, strengere emissiewetgeving voor de industrie en door een toename van elektrische voer-, vaar- en werktuigen. Wel is intussen bekend dat er minder deelnemers meedoen aan de beëindigingsregelingen dan verwacht bij het opstellen van de ramingen, waardoor de depositie minder zal dalen dan eerder ingeschat.
- Met de daling van de emissies neemt ook de gemiddelde overschrijding van de KDW naar verwachting af naar 210 mol/ha/jr in 2035. Het percentage van het areaal dat onder de KDW ligt, neemt naar verwachting beperkt toe naar 35% in 2035 en blijft achter bij het doel uit de wet. In 2035 zal naar verwachting slechts 6 procent van het areaal van zeer urgente habitattypen onder de KDW uitkomen